

DANTE ALIGHIERI: IZ »VITE NOVE«

Prepesnil Ciril Zlobec

Mladostno Dantejevo delo »Vita nova« bo v prevodu Cirila Zlobca in z daljšo študijo Janka Kosa izšlo jeseni pri Cankarjevi založbi v Ljubljani.

Ballata, k Amorju zdaj najdi pot
in z njim do moje ljubljene pohiti,
da to, kar ti boš pela, ji razkriti
bo on potem se trudil, moj gospod.

Zdaj pojdi mi in bodi ljubezniva,
da tudi brez njega
bi mogla se pokazati pavsodi;
če pa si za na pot preveč plašljiva,
poišči Amorja,
ker bolje je mordà, da on te vodi,
saj ona, ki naj tvoj prihod presodi,
prijazna, kot vse kaže, ni z menoj;
in če bi njega ne biló s teboj,
bi, sâmo, še žalila te lahko.

Ko milost si pri njej boš priborila,
sporoči ji tedaj,
topló, saj on bo s tabo, ji sporoči:
»Če vam je prav, gospa, bi vas prosila,
da smela bi vam kdaj
povedati, kar on mi je naročil.
Z lepoto vašo Amor ga je uročil;
kadàr je hotel, mu pogled zastrl,
in če se kdaj po drugih je ozrl,
srce le vaše vedno je biló.«

In reci ji: »Kar to srce čutilo
v ljubezni je, vselój
biló, gospa, le vam je darovano:
biló je vaše, drugih ni ljubilo.«
Če dvomi, ji povej,
da tudi Amorju vse to je znano;
in slednjič, pesem, jo poprosi vdano,

naj odpusti, če ni bilo kaj prav:
ukaže naj mi iti v smrt, in dal
dokaz ji bom, da zmorem tudi to.

Če pa ne uspeš, njemu, ki ve za dveri
najtrših src, povej —
da v moje dobro bo pri njej kaj storil:
»Ker pesmi sladki stih je ne uveri,
ostani ti pri njej,
v prid svojega služabnika ji dvori;
in če mu odpusti, jo pregovori,
naj pošlje mu bodreč pozdrav miru.« —
Ballata draga, v pravi čas od tu
se dvigni in opravi pot s častjo.

Vse misli mi od Amorja žive,
in vendar so različne si med sabo;
ta pravi, da je dobro, ta da slabo,
če mu na milost prepustim srce;

s sladkostjo upov tretja me poji,
poji četrta često me s solzami;
kar druží jih, je usmiljenje, ki dramí
ga strah, ki večno živ v tem srcu spi.

Tako ne vem več, kaj mi je storiti;
rad bi govoril, a ne vem kaj reči,
zdaj ta zdaj ona misel me premaga.

Če hočem med seboj jih pomiríti,
k sovražniku pač moram se zateči,
k madonni Milosti, da mi pomaga.

Ničesar več ne dojem, kadar vas
zagledam kje, podoba moje sreče!
Ko sem vam blizu, Amor mi šepetča,
svareč me: »Beži, dókler je še čas!«

V bledósti lica govori srce,
ki umirajoč še išče si opore,
a utrujeno nikamor več ne more;
še kamni, zdi se, smrti mu žele.

Grešil je, kdo me je tedaj poznal
in ni tolažbe duši dal potrti,
vsaj v tih dokaz, da mu je zame žal,

in iz usmiljenja, ki vaš posmeh
ga ubija, a poraja se v očeh,
ki same si najbolj želijo smrti.

Pogostoma se spomnim na stvari,
ki mračne v dar mi Amor jih prinaša,
in v usmiljenju, ki v meni se oglašča,
sprašujem se: »Se to še s kom godi?«

Nenadno loti Amor se srca,
da komaj še oklepam se življenja:
edino, kar utripati ne jenja,
je misel, ki o vas mi šepeta.

A rad bi se po robu mu postavil,
zato prihajam k vam, da vaš pogled
bi me, na pol že mrtvega, ozdravil;

a če do vas povzdignem kdaj oči,
srce objame čuden mi drget,
ki mi življenje v žilah zledeni.

Oba sta eno: Amor in srce,
tako kot vedel mislec je zapeti,
in razdvojiti ju, je kot odvzeti
razumu dušo, ki živi od nje.

Narava v dobri volji ju rodi:
srce je dom, ki Amor vanj prihaja
in v njem, gospod, počivajoč ostaja
zdaj le za malo, zdaj za dolge dni.

Lepota ženske nas nato omami,
začara nam pogled in v dnu srea
rodi nam željo: drago pridobiti.

In včasih dolgo v nas živi, duha
ljubezni s svojo silo v nas predrami. —
In isto zmore v ženski mož vzbuditi.

Prisluhnite zdaj vzdihom mojim — to,
o srca blaga, usmiljenje veleva —;
nepotešeni so, a vendar dneva
ne bi prestal, če njih ne bi biló;

saj te oči, četudi nehote,
bi čestokrat na dolgu mi ostale;
ne bi za drago se dovolj jokale
in z jokom potešile mi srce.

Pogosto čuli boste jih klicáti
madonno mojo, ki odšla je v kraj,
ki njena ga krepost je zaslužila;

v njih čez ta svet z besedo trpko kdaj
še ta trpeča duša bo tožila,
ker tu, brez nje, je morala ostati.

Kadâr se spomnim — o grenâk spomin! —
da ni več tu žené,
ki hodim zavolj nje potrti okoli,
srce vztrepeče mi od bolečin,
da često v svoji boli
si pravim: »Duša moja, čas je že,
da greš od tod; prekrute se mi zde
bridkosti, ki jih moraš še prestati
na svetu, ki ti mrzek je že zdaj.«
In Smrti si tedaj
želim; hotel bi mirno, sladko spati;
z ljubeznijo jo kličem: »Vzemi me!«
in nevoščljiv sem vsakemu, ki umre.

In v vzdihih mojih plaho govori
proseči glas srca,
ki Smrt roti, naj mi iz muk pomaga:
nje slednja mojih misli se drži
od dne, ko moja draga
je k svoji krutosti od tod odšla;
a radost nje lepote, ko s sveta,
ljudem izpred oči se je umaknila,
je v večnosti vzblestela: zdaj z močjo
ljubezni vse nebo
obzarja. Angelom poslej delila
bo svoj bodreč pozdrav. Strme obstal
njih duh je, ko nje skromnost je spoznal.

Nesrečnež! Vzdihi mnogi, ki bude
jih misli, v srečju tem gospodujoče,
so strli mi oči, ki — ugašujoče —
pogleda tujega več ne vzdrže.

Bridkost kazale rade bi oči
in rade bi bile solzam studenec;
in to so često, in trpljenja venec,
spomin solzà, okoli njih že rdi.

In misli vse in vzdihi vsi srce
so s tako mi tesnobo že navdali,
da brez moči je Amor, kajti strti

od krute boli, v dušo so vklesali
madonne drage ljubljeno ime —
in z njim besede težke o njeni smrti.